

ACADEMIA DE VARĂ PENTRU BIBLIOTECARI – 2021

Lilia POVESTCA,
Biblioteca Națională a
Republicii Moldova

Rezumat: Autorul prezintă sinteza ediției a 6-a a Academiei de Vară pentru Bibliotecari, organizată la 29-30 iulie 2021. Explică ce înseamnă „a fi competent digital” în societatea cognitivă. Menționează oportunitățile oferite tinerilor bibliotecari prin conținutul tematicilor evenimentului. În baza analizei chestionarului de evaluare autorul scoate în evidență propunerile, aprecierile, impresiile și emoțiile participanților.

Cuvinte-cheie: Academia de Vară pentru Bibliotecari, Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, instruirea bibliotecarilor; dezvoltare profesională, competențe digitale.

Abstract: The author summarises the sixth edition of the Summer Academy for Librarians, organized on July 29-30, 2021. She explains how it is “to be digitally competent” in the cognitive society, mentions the opportunities offered to young librarians through the content of the topics. Basing on the analysis of the evaluation questionnaire, the author highlights the proposals, appreciations, impressions, and emotions of the participants.

Keywords: Summer Academy for Librarians, Association of Librarians of the Republic of Moldova, training of librarians, professional development, digital skills.

Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova (ABRM) în anul 2016 a inițiat proiectul „Academia de Vară pentru Tineri Bibliotecari” unde a pus accentul pe comunicarea profesională, experiențe reprezentative ale bibliotecilor. Edițiile anuale organizate cu implicarea voluntarilor, partenerilor: Programul Național Novateca, ERIM în Moldova – IREX Europe, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, Biblioteca Națională a Republicii Moldova (BNRM), Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” s-au orientat spre servicii moderne de bibliotecă, vânatoare de comori bibliofile, BiblioQuest (2017); advocacy, inovații și IT, parteneriate, vizibilitate și

managementul bibliotecii (2018); promovarea imaginii bibliotecii și brandul acesteia, servicii de dezvoltare a competențelor copiilor, copywriting (2019); lectura și universul tehnologiilor informaționale, servicii online pentru copii, bibliotecarul avizat în era fake news-urilor și al manipulărilor (2020).

În anul 2021, ABRM pe parcursul a două zile (29-30 iulie) în parteneriat cu ERIM în Moldova - IREX Europe, BNRM a continuat acest proiect și a organizat un eveniment important și interesant pentru tinerii bibliotecari din sistemul național de biblioteci - *Academia de Vară pentru Bibliotecari*. Cea de-a 6 ediție cu incitantul ge-

neric *Competențele digitale și realitatea virtuală* a urmărit scopul privind crearea unei platforme de comunicare și dezvoltare profesională a bibliotecarilor, stabilirea parteneriatelor profesionale la nivel instituțional și individual pentru realizarea schimbărilor în contextul adaptării la provocările globale, schimb de bune practici și idei inovative.

Remarcăm faptul că printre cele opt competențe-cheie fundamentale în cadrul unei societăți bazate pe cunoaștere se menționează competența digitală. Competența digitală implică utilizarea sigură și critică a tehnologiei societății informaționale pentru muncă, timp liber și comunicare. În aspect conceptual, primele explicații ale termenului de „competență digitală”, s-au făcut în anul 1990 și puternic mediatizate prin lucrarea lui Paul Gilster *Digital Literacy* în 1997.

Ce înseamnă de fapt „a fi competent digital”? Într-o percepere generală, a fi competent digital în societatea cognitivă presupune:

- accesul și utilizarea tehnologiilor informaționale și comunicaționale, drept cunoștințe, abilități și atitudini adecvate față de acestea;
- utilizarea calculatoarelor pentru a prelua, evalua, stoca, produce, prezenta și schimba informații și pentru a comunica și participa la rețele de colaborare prin Internet [1, p. 230].

Tehnologiile informaționale au complicat viața atât a utilizatorului digital, cât și a personalului de specialitate din bibliotecă. Pentru a face față provocărilor informaționale, 13 tinere bibliotecare din diferite tipuri de bibliotecă au participat la lucrările Academiei, fiind selectate în baza formularului de aplicare online conform criteriilor prestabilite: (1) dețin statutul de membru ABRM; (2) bibliotecari cu vârsta până la 35 de ani; (3) bibliotecari începători, cu o vechime de muncă până la 3 ani). Bibliotecarii „academiști” au avut oportunitatea privitor la:

- creșterea profesională și intelectuală;
- formarea/dezvoltarea competențelor digitale;
- dezvoltarea ideilor noi de proiecte importante pentru bibliotecile publice;

- învățarea și orientarea bibliotecarilor pentru implementarea cadrului european de referință privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții;

- cunoașterea și utilizarea surselor de informare și instruire în Acces Deschis;

- studierea canalelor de promovare și sporire a vizibilității bibliotecii, etc.

De asemenea, participanții au avut posibilitatea de a comunica cu colegii, de a face schimb de experiență, de a acumula emoții și impresii.

La rândul său, formatorii/expertii de la BNRM, ERIM în Moldova – IREX Europe, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” au utilizat forme și metode interactive de dezvoltare a competențelor digitale, au facilitat accesul la informație prin variate activități tematice, diseminat informații și cunoștințe către grupul țintă, astfel încurajând începătorii de a participa permanent la diverse activități educaționale.

Conținutul tematicilor Academiei de Vară pentru Bibliotecari din anul 2021 s-a axat pe incluziunea digitală a bibliotecarilor; dezvoltarea capacităților de a accesa, evalua și utiliza informații din diverse surse, a lua decizii și a acționa în mod responsabil; a putea măsura schimbarea, succesul, rezultatul și impactul activităților. Considerăm că a fost o ediție inedită, agenda evenimentului incluzând sesiuni referitoare la:

- Biblioteca și învățarea pe tot parcursul vieții: context al cadrului european de referință;

- Competențe de alfabetizare digitală. Rolul media în promovarea cetățeniei digitale;

- Repozitoriul Național Tematic MoldLis: acces, utilizare;

- HAPes - Repozitoriul instituțional al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”;

- Baze de date în Acces Deschis: prezențe biblioteconomice;

- Monitorizare și Evaluare (M&E). Metode și instrumente de colectare a datelor.

Cu respectarea măsurilor de protecție participanții au făcut o excursie la Muzeul Cărții a BNRM. Sub îndrumarea ghidului au avut ocazia să admire lucrări reprezentative, valoroase și bine conservate: manuscrise, ediții princeps și alte cărți vechi,

unice, pe lângă obiecte și accesorii ce țin de tehnica tipografiei: călimări, ornamente tipografice, tiparnițe.

Tradițional, conform cerințelor de desfășurarea a activităților educaționale, organizatorii au elaborat un chestionar de evaluare a lucrărilor Academiei (modul de organizare, facilitarea discuțiilor, utilitatea tematicii, gradul de aplicare a cunoștințelor teoretice în practică, propuneri privind îmbunătățirea organizării și conținutului următoarelor ediții, etc.) pe care participanții l-au completat la finalul evenimentului. În baza analizei răspunsurilor, la general, putem afirma că participanții Academiei de Vară pentru Bibliotecari din anul 2021 au rămas mulțumiți, atât de aspectele organizaționale, cât și de subiectele propuse pentru acumularea cunoștințelor și dezvoltarea unor abilități digitale. În acest sens, instruiții au remarcat faptul că formatorii/expertii au fost expliciti în prezentarea materialelor, au fost încurajați pentru implicarea în discuții, sesiunile au fost pregătite corespunzător. Majoritatea bibliotecarilor au apreciat cu nota maximă în ce măsură au fost satisfăcute așteptările lor: „dezvoltarea profesională”, „îmbogățirea cunoștințelor, dezvoltarea aptitudinilor, deprinderilor necesare pentru desfășurarea unui nou tip de activitate profesională”, „obținerea de noi calificări”, „actualizarea cunoștințelor teoretice și practice”, „aplicarea în practică a cunoștințelor obținute ca urmare a pregătirii teoretice sau asimilării experienței inovatoare”, „comunicare”, „schimb de experiență”, „preluarea bunelor practici”, etc. Jumătate din instruiți au evaluat tematica sesiunilor cu calificativul „foarte mulțumit” și restul „mulțumit”.

S-a solicitat participanților de a enumera aspectele cele mai utile din conținutul Agendei Academiei de Vară pentru Bibliotecari. Au fost menționate următoarele:

- Competențe de alfabetizare digitală;
- Monitorizarea și evaluarea în bibliotecă;
- Educația mediatică, metoda de realizare cu succes pe plan profesional;
- Competențe cheie – sursa de cunoaștere și informare;
- Învățarea pe tot parcursul vieții – creștere profesională continuă durabilă;

- Biblioteca și învățarea pe tot parcursul vieții;

- Opt competențe-cheie de care au nevoie toți;

- Metode și instrumente de colectare a datelor;

- Educația digitală;

- Baze de date în acces deschis;

- Repozitoriul Tematic și Instituțional;

- Rolul competențelor digitale în activitatea bibliotecarului;

- Biblioteca și învățarea pe tot parcursul vieții: context al cadrului european de referință;

- Rolul media în promovarea cetățeniei digitale;

- HAPes – Repozitoriul instituțional al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”.

- Utilizarea indicatorilor pentru a măsura schimbarea, succesul, rezultatul și impactul unor activități;

- Metode și instrumente de colectare a datelor.

Sperăm că participanții vor împărtăși aceeași opinie precum că „informațiile acumulate în cadrul Academiei de Vară pentru Bibliotecari vor fi folosite în activitatea profesională” și vor utiliza informațiile oferite de formatori/experti, vor ține cont de recomandări în activitatea zi de zi.

Organizatorii au analizat propunerile privitor la îmbunătățirea organizării și conținutul următoarelor ediții ale Academiei de Vară pentru Bibliotecari. Pe viitor vor continua să abordeze tendințele actuale din domeniul biblioteconomiei; mai multe activități practice; lucru în grup; tematici diverse; alocarea duratei de timp mai mare pentru asimilarea cunoștințelor; organizarea excursiilor prin locații istorice; interacțiune, etc.

Participanții și-au împărtășit impresiile, emoțiile, aprecierile: „Plec de la Academie cu emoții pozitive”, „La finele Academiei de Vară am rămas satisfăcută. Formatorii au fost succinți, au venit cu informații utile și bine argumentate”, „Am avut o deosebită plăcere de a participa la Academia de Vară pentru Bibliotecari, aspect care m-a ajutat să acumulez cunoștințe care le voi aplica în procesul de lucru. Astfel, Academia de Vară pentru Bibliotecari este foarte importantă

în realizarea scopurilor propuse pentru viitor”, „Emoții pozitive. Sunt mulțumită de tot ce am învățat. Aș dori să mai particip la așa cursuri interesante și utile”, „Vă mulțumesc frumos pentru informații detaliate care mi-au fost oferite. Am descoperit o serie de informații, instrumente, termeni noi pe care cu siguranță le voi utiliza în procesul de muncă”, „Mulțumesc frumos formatorilor. Prezentări interesante, utile și prezentate cu suflet. Formatori profesioniști”, „Apreciez profesionalismul și competențele formatorilor”, „Am acumulat cunoștințe noi cu referire la funcția de bibliotecar. Vă mulțumim pentru timpul acordat!”, „Все

было очень познавательно и интересно. Узнала много новой информации и получила новые знания которыми смогу пользоваться в дальнейшем в библиотеке”, „A fost bine!”.

Pe parcursul a 30 de ani, una din prioritățile de bază a ABRM rămâne instruirea continuă a personalului de specialitate din biblioteci prin asumarea responsabilităților, implicarea în proiecte, organizarea ciclurilor de reuniuni profesionale. Cu noi idei, forțe și resurse, ABRM va continua și contribui la îmbogățirea cunoștințelor, abilităților, schimbului de experiențe la nivel național și internațional.

Referințe bibliografice:

1. POVESTCA, Lilia. Competențele digitale ale personalului de specialitate din bibliotecile instituțiilor de învățământ superior. In: Educația din perspectiva valorilor. București: Editura EIKON, 2020, pp. 230-236, ISBN 978-606-49-0372-3.

Participanții Academiei de Vară pentru Bibliotecari, 2021